A. LIEB

SEP 15 1942

3

MY CHILDREN
(PICTURES OF SCHOOL LIFE)

מײַנע קינדער.

(בילדער פֿון שול-לעבן)

א. לײב

די נײַן יאָריקע סאָניע, מיט די לאַנגע געקרײַזלטע האָר און גרױ בלױע אױגן, איז ערשט געקומען אין שול אַרײַן אַ געקלאָגטע, אַ פֿאַרבראָכענע אָן אַ שיור. זי איז די לעצטע צװײ װאָכן פֿון דעם זומער געװען אין קעמפּ און אירע האָר זײַנען נאָך אָפּגעבלאַסן פֿון דער זון.

שױן צװײ יאָר, װי סאָניע לערנט אין דער שול. זי לערנט זײער גוט, מיט חשק, מיט ליבע און די שול איז פֿאַר איר טײַער, װי איר לעבן. קײן אײן טאָג האָט זי נישט אױסגעלאָזט. קראַנקערהײט אַפֿילו פֿלעגט זי קומען לערנען און קײן שטורעם אָדער רעגן האָט זי נישט אָפּגעהאַלטן.

— סאָניע, דו ביסט אַ העלד! — האָט דער לערער אײנמאָל איר געזאָגט. — דו קומסט דאָך אַלעמאָל אין שול, אַפֿילו װען עס שנײט אָדער ס'גיסט.

מיט אַ ליבן, זיסן שמײכל האָט זי אױפֿן אָרט געענטפֿערט:

— חבֿר לערער, איך בין נישט פֿון צוקער. אַלע דאַרפֿן קומען, װײַל קײנער איז נישט פֿון צוקער...

סאָניע איז טאַקע אַ זיס קינד, כאָטש נישט פֿון צוקער. אַלע האָבן זי ליב סײַ פֿאַר איר שײנקײט און סײַ פֿאַר איר באַנעמען. זי קומט אין שול אַרײַן אױסגעפּוצט, װי אַ ליאַלקע און אַלעמאָל רײן װי גאָלד. טאָמיד איז סאָניע פֿאַרטראַכט און פֿאַרקלערט, קלערט אױף װאָס די װעלט שטײט.

— סאָניטשקע, װאָס קלערסטו אַזױ פֿיל?

סאָניע װײס נישט װאָס צו ענטפֿערן, שעמט זי װײַטער. זי האָט ליב צו לאַכן און צו זײַן פֿרײלעך. נאָך דערצו אָפֿט, װען זי איז אַלײן פֿאַרבליבן,

ב) וואָס צו איז צום ערשטן מאָל און איר לעבן געווען פֿרײַ וועלן און קאַמף.

באַלדיקן אָבער און מיטן לערנען באַמערקט דער לערער, ווי סאָניעס פּנים איז געוואָרן פֿאַרוואָלקנט, פֿאַרבענקטער און די אויגן פֿאַרחלומטע, פֿאַרטרויערטע, פֿאַרשעמטע ניט [illegible] דערקענען דאָס פֿריילעכע מיידל. דער לערער האָט זי באַלד געפֿרעגט:

— סאָניע, וואָס איז מיט דיר? דו פֿילסט ניט גוט?

מיט פֿאַרטרערטע אויגן שטעלט זיך סאָניע אויף און פֿרעגט [illegible]!

— לערער, פֿאַרוואָס שלאָגט [illegible] דער ווײַב?

דער גאַנצער קלאַס האָט זיך ~~[illegible]~~ א שטורעם געטאָן. ווי די קינדער און ווי דער לערער זײַנען ~~[illegible]~~ צעמישט געזעסן פֿון דער אומגעריכטער פֿראַגע. באַלד אָבער זײַנען געוואָרן ענטפֿערס פֿון אַלע זײַטן, פֿון די קינדער און פֿון דעם לערער.

סאָניען אָבער איז פֿון אַלע די ענטפֿערס ניט פֿריילעכער געוואָרן. זי האָט געוויינט און אין טרערן:

— אָבער פֿאַרוואָס אַלעמאָל דער ווײַב? פֿאַרוואָס? פֿאַרוואָס?

ביסלעכווײַז האָבן די קינדער זיך באַרויִקט און מען האָט ווײַטער געלערנט און די [illegible]. באַלד אָבער האָט סאָניע ווידער אויפֿגעהויבן איר הענטל און ווען דער לערער האָט א פֿרעג געטאָן:

— וואָס ווילסטו סאָניע?

— כאַווער לערער, — האָט סאָניע געקלאַפּט מיט איר פֿויסטל און מיט קאַס אויסגעשריגן מיר דאַרפֿן [illegible] נעמען! מיר אַלע דאַרפֿן שלאָגן קולאַקן, פֿונקט ווי די רויטע אַרמיי שלאָגט. מיר וועלן זײַן [illegible] ווען פֿון אים און באַפֿרײַען אַלע ווײַבער!

אַלע קינדער מיטן לערער [illegible] איר באַשלוס. סאָניעס ווידער מונטערע אויגן האָבן געלויכטן. ~~[illegible]~~ איר פּנים האָט זיך ביסלעכווײַז אויסגעלײַטערט און צופֿרידנהייט

3) דאָס נאַטירלעך, פֿריילעך אַוועקגאַן. זי לאַכט שוין אויך נישט אָב דעם לערער און
כּמעט וויינט:
— איר ווייסט, כאַווער לערער, איך האָב ליב מײַן שול!
— גוט, אַזוי, ~~[illegible]~~ סאָניע! — מיר פֿרעגן אַלע דעם לערער און הערן וואָרט
פֿון קינדער שמועסן.

סאָניע אָבער לאַכט נישט. זי האָט אַ פֿול מויל מיט ווערטער. אַ גאַנצן זומער
האָט זי דאָך נישט געוואַרט צו שול מיטן לערער. אויס נאָך דעם זומער-וואַקאַציע, האָט זי
אַ סך צו דערציילן, אַ גאַנצן האַרץ ~~מיט~~ מײַסעס. זי וואַרט נישט אין שול איז
אָפֿן:
— כאַווער לערער, איך וויל דערציילן דעם קלאַס, ווי אַזוי איך האָב אין קרים פֿאַר-
בראַכט קאַניקולן מיט מאַמען, עלטערן מײַן ייִנגער שוועסטער.
אַלע קינדער דערפֿרייען זיך און הערן צו אירע
מײַסעס. דערציילנדיק צו שמועסן פֿון די קינדער. זיי האָבן ליב פֿון הערן
געזאָגט!
— דערציילנדיק צו שטויסן בײַ די קינדער, האָט דער לערער איר איבערגעריסן און
— קום שוין אַהער, סאָניע, און דערצייל.
און אין אַוועקגייענדיק איז שוין סאָניע געשטאַנען אויבן לערערס פּולט און דערציילט:
— „ס'איז געווען אין אַ רעגנדיקן טאָג. אַלע קינדער זײַנען געווען אין בוידעם און
זיך געשפּילט. איך אָבער האָב געשפּילט אַ וואַרעם ברויט פֿון מײַן באָבען. און
איז אַ מויז אַרויסגעלאָפֿן פֿון מיר און מיר געוואָרפֿן:
— פֿון וואַנען שוואַרץ דאָס ברויט?
— פֿון מײַן באָבען.
— וואָס באָבע אַ שפּילט איז דאָס?
— וואַרעם.

4) אין איין מינוט זיינען שוין אַלע קינדער געשטאַנען אַרום מיר. זיי האָבן

זיך שטאַרק געוואונדערט:

— די נײַע, סאָניע X קען שווימען ווזדש ברוו!

— די נײַע, סאָניע שווימט ווזדש!

— בראַוואָ האָט זיך אָנגערופֿן אַ [illegible] באַסטער. ווײַטער איינער האָט געהאָלפֿן,

איז איינס צוליב בײַ אים שווימען אַ ווזדשן ברוו. מען האָט מיר געהאָלפֿן גאַנץ גוט און

[illegible] זייער צוזאַמען. איך האָב נישט געהאָלפֿן ניעמאַנען קיין שום זאַך. נאָר

קינדערוואַרטן מיט מאָנקעס האָב איך זיך געלאָזט, ווײַל איך האָב נישט געוואָלט קיין

שווימען געלערנט אַ ווײַלע צו שווימען. איך האָב בײַ אַלע קינדער געזען ווזדש ברוו

און זיך פֿאָרגעשטעלט קינדערוואַרטן מיט מאָנקעס. אַלע קינדער זײַנען געלאָפֿן און

מיך געפֿאַרשט!

— סאָניע, וווּ האָסטו זיך אויסגעלערנט שווימען ווזדש?

— און די ווערעלע אָרט שול!

אַלף, האָב מען געמוזט ~~[illegible]~~ און אויפֿגעטאָן — האָב איך זיי געענטפֿערט און דערציילט זיי

ווזדש לויזער. די רעכענונג טעג איז געווען די ברוואַטסטע. איך האָב פֿאַר זיי דערקלערט און געזונגען

צו דערגיין צו לערנען. אַלע קינדער זײַנען געווען די ברוואַטסטע טעג און אויפֿגעטאָן

זאָגט צו לערנען זיך און אויפֿגעטאָן זײַנען געווען גליקלעך און צופֿרידן. זיי האָבן מיר אָפּגעלויבט צוגע-

האַלטן ווערט, ווײַל אַלע קינדער ווילן קענען שווימען. איך קען זאָגן, אַז זיי וועלן

ווען סאָניע האָט זיך אויסגעלערנט קענען שווימען אַ ווזדש ברוול."

האָט אויסגעלערנט!

— סאָניע, סאַ שווער מוסט! האָבן די קינדער געפֿאַרשט און דאַנקבאַר

— סאָן ערשטע מוסט, קינדער! — געענטפֿערט סאָניע

5) — סאָניע, דו טוסט גוטע אַרבעט פֿאַר די אָרף-שולן. — זאָגט דער לערער.

סאָניע טראַכט אַ ווײלע און בלײַבט נישט שולדיק קיין ענטפֿער!

— און איך דענק, אַז אונדזער שול טוט גוטע אַרבעט פֿאַר מיר. ווען נישטא די שול, וואָלט איך נישט געקענט שרײַבן און לייענען קיין ייִדיש. איך וואָלט נישט געקענט דערציילן, זינגען און וואָלט נישט געוואוסט אַ ביסל פֿון דער ייִדישער געשיכטע. און וואָלט אַפֿילו נישט געוואוסט, וואָס מען דאַרף. טאָן קעגן היטלערן!

דער לערער קוקט אויף סאָניען מיט גרויס באַגײַסטערונג. עפּעס אַ נײַע סאָניע האָט זיך פֿאַר אים אַנטפּלעקט. שוין [illegible] יאָר ווי ער קומט צו אין [illegible] האָט ער באַמערקט, ווי די [illegible] סאָניעס איז [illegible] [illegible]. ער איז [illegible] פֿון אירע כּוח. ער נעמט צו לויבן איר, גיט איר אַ קוש אין קעפּל און זאָגט:

— דו ביסט אַ טײַערע מויד, סאָניע. אַ גליק אין דײַן נײַן-יאָריק קעפּל אַרײַן!